

Forskning om fruktsamhet ur ett avelsperspektiv

Susanne Eriksson på SLU redovisade sitt forskningsarbete om fruktsamhet vid avelsseminariet på Wenngarn. Det är ett projekt som är finansierat av Stiftelsen Hästforskning. Syftet är att mäta effekterna av miljöfaktorer, inavel och arvsanlag – när det gäller fruktsamhet.

Som hästuppfödare är det bekant att avelsdjur är dyra, säsongsbundna och det kostar att ha dem uppstallade.

Därför är det ekonomiskt viktigt att en betäckning också leder till ett levande föl.

Susanne Eriksson som har forskat om fruktsamhet ur ett avelsperspektiv har fått ta del av Svensk Travsports databas med uppgifter från 2000-2010 med betäcknings-/insemineringsdatum och resultat för varje sto. Totalt handlar det om 110 880 betäckningstillfällen för nästan 15 000 varmbloodsston, samt drygt 20 000 betäckningstillfällen för drygt 3 000 kallblodsston.

– Bra datauppgifter är viktigt, och det har ni, sa Susanne.

Hon såg följande samband.

- Betäckningsmetod. Naturlig betäckning och AI hade bättre

fruktsamhet, än fryst sperma.

- Stoet och hingstens ålder. De yngre hästarna hade bättre fruktsamhet, undantaget de allra yngsta individerna.
- Stoets reproduktionsstatus. Exempelvis om hon inte varit betäckt tidigare, gallsto, vilat eller fölat påverkade betäckningsresultatet.
- Testikelmått. Det fanns svaga samband mellan testikelmått och fruktsamhet.
- Inavelskoefficient. En starkare inavel ger sämre fruktsamhet. Här skiljde det sig lite mellan egenskaperna. För sannolikheten att det skulle bli ett levande föl var avkommans inavelsgrad viktigare. Däremot om man mäter antal inseminationer per säsong eller non-return rate (om stoet kommer tillbaka för ny betäckning inom viss tid) var stoets och hingstens inavelsgrad viktigare än fölets.

- Betäckningsmånad hade större betydelse, än vilket år det var. Sammanfattningsvis hade Susanne kommit fram till att fruktsamheten delvis styrdes av gener. Det går att påverka med avel, men det skulle ta lång tid. AI med färsk sperma och yngre avelsdjur är positivt för ökad fruktsamhet, medan inavel är negativt. Hon poängterade att det finns miljöfaktorer som påverkar datauppgifterna. 🐾

Susanne Eriksson.

TEXT:

Håkan Persson

Foto:

Anne Adre-
Isaksson och
Håkan Persson